

НАГЛАСИТЕ НА ГРАЖДАНИ И ИБЗЕНС ПО ПОВОД ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ КЪМ ЕВРОЗОНАТА

Основни резултати от национално представително проучване

Националното представително проучване е пето поред в рамките на мониторинга на обществените нагласи по повод присъединяването на България към еврозоната. То е реализирано от социологическа агенция Алфа Рисърч в периода 6-16 декември 2025г. сред извадка от 1200 граждани над 16 годишна възраст и 500 представители на управленския състав на фирмите посредством пряко стандартизирано интервю с таблети. За широката общественост е използвана стратифицирана двустепенна извадка с подбор на респондентите въз основа на признаците пол, възраст образование съобразно данните на НСИ от Преброяване 2021. За бизнеса е приложена стратифицирана типологична извадка. Възложител е Министерство на финансите.

Петото поред проучване и последно преди реалното въвеждане на еврото в България (проведено през периода 6-16 декември 2025г.) очертава следните тенденции в нагласите на широката общественост и бизнеса:

- Запазващ се положителен баланс в оценките за членството на България в ЕС, особено силно изразени сред бизнеса. Въпреки разделенията в обществото, продължава да е налице и крехък превес на подкрепата за присъединяването към еврозоната, но на национално равнище се регистрира лек спад – от 7 процентни пункта разлика през октомври, ножицата се затваря до 3 процентни пункта през декември (48% : 45%).
- Същевременно с приближаването на датата на въвеждане на еврото, съвпаднало с бурните дебати, критики и протести срещу Бюджет 2026, както и със съобщения за възможни затруднения в банковите и картови разплащания в дните около нова година, се засилват част от притесненията и страховете за адаптацията към новата валута. Те са фокусирани върху началния период и изразяват неувереността на част от гражданите как ще се справят с разплащанията и опасенията на бизнеса от бързината на институционалните действия при възникващи технологични препятствия.
- И при граждани, и при бизнес е налице ръст на очакванията за негативни ефекти в краткосрочен план. При гражданите те са 30% позитивни срещу 52% негативни очаквания, а при бизнеса 40%:43%, като за първи път от началото на мониторинга при неговите представители е налице превес на песимистичните над оптимистичните очаквания.
- Дългосрочните очаквания се запазват позитивни – 46% : 37% при гражданите и 67% : 23% при бизнеса.
- Основен фактор за ръста на негативните очаквания, извън възможни технологични затруднения при разплащанията, е продължаващият ръст на цените. И според граждани, и според бизнес той не е изконсумиран и опасенията са, че инфлацията ще продължи да нараства с досегашните темпове – така смятат 60% от гражданите и 56% от бизнеса, което само по себе си се превръща във фактор за проинфлационно поведение.
- Векторът на оценките и подкрепата през следващите месеци силно ще зависи от начина, по който институции, фирми и граждани реално се справят, адаптират и съдействат на този

процес. В противен случай напреженията на отделни места и сред определени групи могат да генерират и по-големи социални вълнения.

- Самооценките за степен на информираност продължават да нарастват при гражданите (от 58% през октомври на 67% през декември) и остават устойчиво високи при ръководния състав на бизнеса (ок.80%), който като цяло демонстрира самочувствие за контрол на процеса по отношение на компанията, за която е отговорен.
- По-важен индикатор от самооценките е ръстът в реалната запознатост с редица конкретни аспекти относно срокове и етапи от въвеждането на еврото.
 - Рязко нараства (до близо 60% при гражданите и до 70% при бизнеса) делът на запознатите, че двойното обращение на лев и евро ще е в сила само един месец.
 - Ръст е налице и при запознатостта (половината от гражданите и около две трети от бизнеса), че левове ще се обменят в евро без такси и комисионни в банки и пощенски клонове шест месеца, считано от 1 януари 2026г.
 - Също около 70% са наясно, че при наличието на дългосрочни договори за кредит, лизинг и др.под, не е необходимо да ги преподписват, те автоматично ще се преизчислят в евро.
 - Три четвърти от гражданите и ок.80% от бизнеса вече са запознати с дизайна на българските евромонети и евробанкнотите. Около една трета са ги видели по време на информационната кампания.
 - 38% от гражданите са чули, че след 1 януари рестото ще бъде само в евро, според 48% ще е основно в евро, само ако няма налични, може да бъде в лева.
- Въпреки тези позитивни тенденции в запознатостта с конкретни практически аспекти от въвеждането на еврото, остават около 30% неинформирани по един или друг въпрос. По-възрастните, хората с ниско образование и представители на малцинствата, които са сред по-слабо информираните, са едновременно с това и с по-ниска финансова грамотност, и в най-голяма степен плащащи в брой. Те са основните рискови групи, при които могат да възникнат затруднения, измами или напрежения през преходния период и е добре да бъдат подпомогнати. 9.8%, или около половин милион души ще се нуждаят от помощ при обмена и боравенето с новата валута. Те са съсредоточени именно в тези целеви групи.
- Практиките и намеренията за обмен на левове и разплащанията след 1 януари също показват добра ориентация за мнозинството от хората, но отново някои чувствителни проблеми и рискове.
 - 51% смятат да се разплащат основно с карта (което е най-улесняващият начин и за клиенти, и за търговски обекти), но 39% възнамеряват да плащат в брой. 34% предпочитат да плащат в левове максимално дълго.
 - Над половината от анкетираните предпочитат внасянето на левове в банкови клонове и автоматично превалутиране. Налице е спад от 7 процентни пункта на предпочитащите да обменят левове си в брой, но въпреки това всеки четвърти смята да обмени наличностите си в брой, на каса. Също толкова не са предприели никакви стъпки по обмена, изчакват и ще го направят след 1ви януари, което може да доведе до опашки, струпвания, липса на наличности, напрежения.

- 8% са купили стартови пакети евромонети, но всеки десети не е успял. При бизнеса ситуацията е сходна – 13% са се снабдили, но 17% или са успели да закупят недостатъчен брой, или изобщо не са успели. Този негативен опит също оказва влияние върху опасенията за възможни затруднения в началния период от въвеждането на еврото.
- Преобладаващата част от бизнеса има оптимистични очаквания за процеса по въвеждане и адаптация към еврото. 26% от него смята, че няма да има никакви сътресения и проблеми, 51% са на мнение, че може да има известни трудности, но те бързо ще бъдат преодоляни. 23%, основно представители на семейния бизнес, селскостопански производители, търговски обекти в малки населени места са на мнение, че ще има значителни трудности, вкл. хаос.
- Въпреки оптимистичните като цяло нагласи, 36% от компаниите твърдят, че няма да работят през първите дни на януари във връзка с въвеждането на еврото, 4% - че ще останат затворени през целия януари. Сам по себе си този дял не е висок, но тези фирми са концентрирани в малки населени места и ако засегнат чувствителни сектори (храни, лекарства, транспортни услуги и пр.) могат да доведат до социални напрежения.
- Особено важно е местната власт и институциите да са подготвени за бързи и адекватни реакции при възникващи проблеми, а гражданите да знаят къде да сигнализират при проблеми, за да се предотврати рискът отделни казуси и технологични проблеми да се трансформират в блокаж на по-големи сектори и да доведат до ръст на негативните нагласи.